



# Vesiensuojelun tiekartta

– sisältö ja toimeenpano

# Saaristomeriohjelma

- Keväällä 2021 Sanna Marinin hallitus käynnisti Saaristomeriohjelman
- Tavoitteena edistää vesiensuojelutoimenpiteitä Saaristomerellä ja poistaa Saaristomeren valuma-alueen haja-kuormitus HELCOM:in hot spot –listalta
- Saaristomeri-ohjelmaa ohjaa ministeritason seurantaryhmä
- Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan Saaristomeren hot spot –tiekarttahanke
  - Varsinais-Suomen ELY, YM, MMM, TEM, MTK-Varsinais-Suomi, SLC Åboland, LUKE ja SYKE
  - Vuonna 2021 hankkeessa on selvitetty maatalouden vesiensuojelun nykytilannetta ja pullonkauloja

# Tiekartta

- Maatalouden vesiensuojelun tiekartalla osoitetaan vesiensuojelullisesti merkittävimmät toimenpiteet, joiden toteutuksessa tai rahoituksessa on puutteita
- Tiekartta on laadittu Saaristomeren hot spot –tiekarttahankkeessa
  - Taustalla laaja nykytilanne- sekä pullonkaula-analyysi
- Tiekartta arvioi toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kustannuksia sekä aikatauluttaa maatalouden vesiensuojelutoimenpiteitä vuoteen 2027 asti
- Tiekartta edistää myös kiertotaloutta, yritysten vesivastuullisuutta ja rahoitusmallien kehittämistä
- Tiekartta tarkentaa ja täydentää vesien- ja merenhoidon suunnitelmia

# Tiekartan toimenpiteet



# Tiekartta rakentuu merkittävien peltotoimenpiteiden ympärille



## Maanparannusaineet

Kipsi, rakennekalkki- ja puukuidut parantavat maan rakennetta ja vähentävät peltomaan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista

Kustannukset: 8 milj. €/v.; Vaikutus 90 000 kg/P/v.



## Peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen

Talviaikaisen kasvipeitteisyyden, suojavyöhykkeiden ja kerääjäkasvien avulla vähennetään maan eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista

Kustannukset 3,7 milj. €/v.; Vaikutus: 10 000 kg/P/v.



## Peltojen vesitalouden hallinta

Luonnonmukaisella peruskuivatuksella voidaan parantaa peltojen kuivuustilaa ja vähentää tulvahaittoja sekä pidättää ravinteita

Kustannukset 250 000 €/v.; Vaikutus 500 kg/P/v.

# Tiekartta edistää lannoituskäytäntöjä ja kiertotaloutta



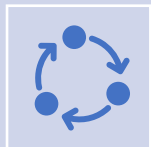
## Lannoituksen kehittäminen ja viljavuustiedon hyödyntäminen

Optimoidaan lannoitteiden käyttöä. Saattamalla maaperän viljavuustiedot tutkijoiden käyttöön voidaan tehostaa vesiensuojelun vaikuttavuuden arviointia  
Kustannukset: 50 000 €/v.



## Lannan siirron edistäminen

Edistetään lannan siirtoa korkean P-pitoisuuden alueilta levitettäväksi tai käsiteltäväksi matalamman P-pitoisuuden alueille  
Kustannukset 4 milj. € /v; Vaikutus 20 000 kg/P/v.



## Orgaanisten lannoitevalmisteiden käytön edistäminen

Edistää kiertotaloutta ja lannan hyödyntämistä, vähentää mineraalilannoitteiden tuontia ja lisää orgaanisen aineen määrää maaperässä  
Kustannukset 2 milj. €/v.

# Toimenpiteet mahdollistavat vesiensuojelutoimien toteutusta



Valuma-alueen olemassa olevan  
vesiensuojelutiedon kokoaminen toimenpiteiden  
kohdentamiseksi

Edistää tiedon jakoa vesiensuojelutoimijoiden välillä  
Kustannukset: 200 000€/v, mahdollistava toimenpide



Vesivastuusitoumuksen jalkauttaminen

Vahvistaa yritysten ja kuntien roolia vesiensuojelutyössä  
Kustannuksia ei mahdollista arvioida, mahdollistava toimenpide



Vaikuttavuusperusteisten rahoitusmallien  
kehittäminen ja käyttöönotto

Tarjoaa uuden rahoitusmahdollisuuden vesiensuojeluun.  
Rahoituksen määrä perustuu toimenpiteen vesiensuojeluhuötyyn  
Kustannukset 1 milj.€/v. mahdollistava toimenpide



Meren ravinteiden hyötykäyttö

Järviruo'on, kalastuksen ja pohjasedimenttien talteenoton  
vaikuttavuuden selvittäminen ja kerättyjen biomassojen  
hyödyntäminen maataloudessa  
Kustannukset ja vaikuttavuus vaativat lisäselvitystä



# Yhteenveto tiekartan toimenpiteistä

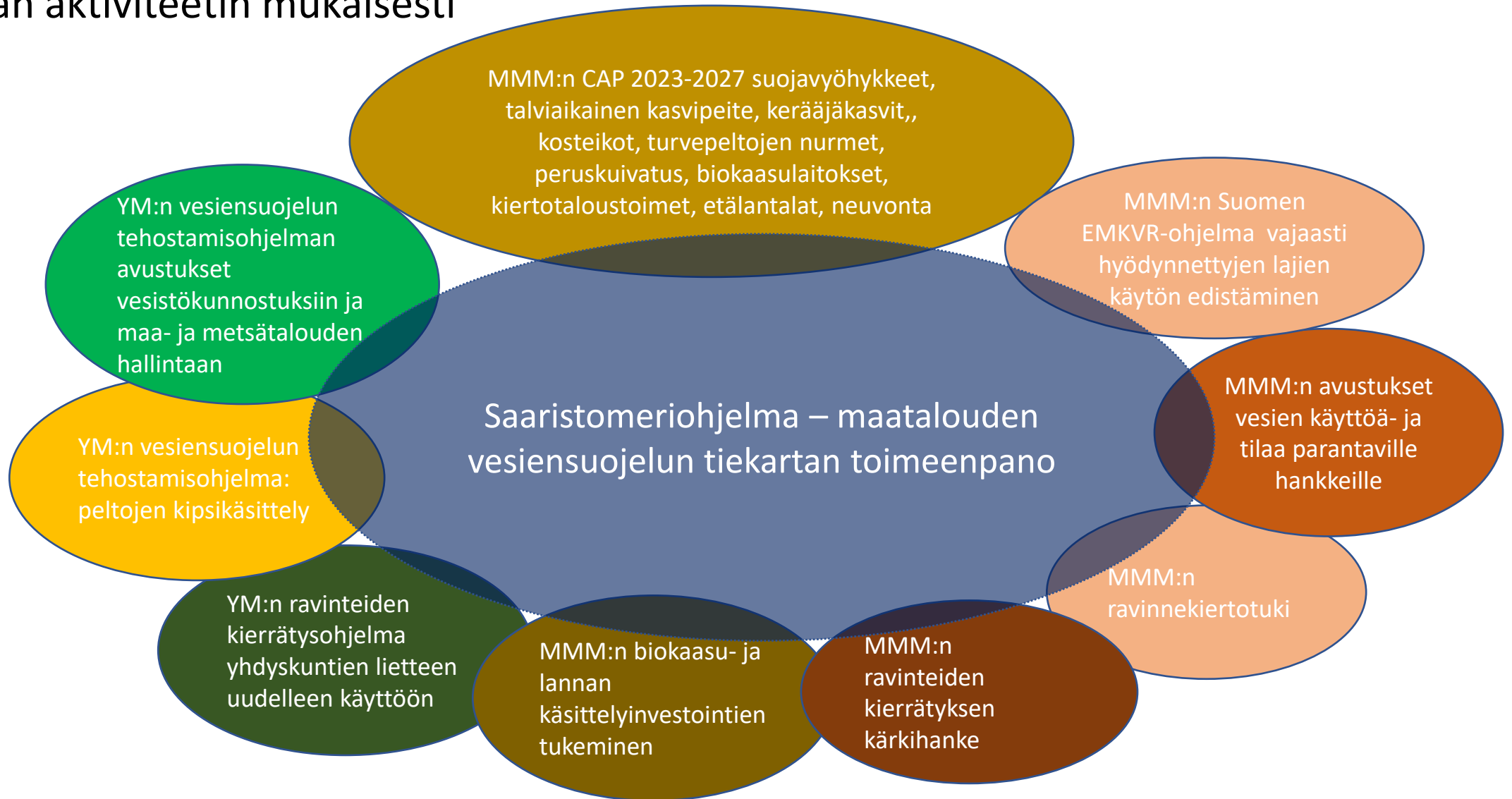
- Toimenpiteiden vaikutukset alkavat näkyä viiveellä
- Toimenpiteiden toteutus on osittain jo aloitettu
- Toimenpiteiden toteutukseen liittyy haasteita niin rahoituksen kohdentamisen kuin toimintamallien kehityksen osalta
- Tärkeää varmistaa toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden kattava seuranta



# Tiekartan toimeenpano

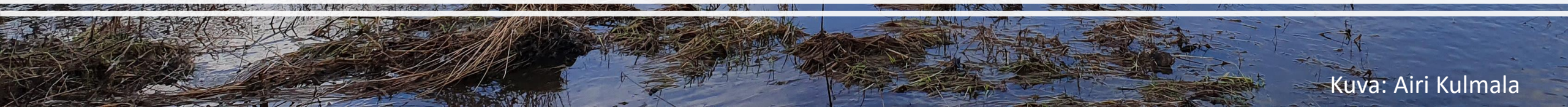
- Tiekartan toimeenpanoon tarvitaan laajaa yhteistyötä eri sidosryhmien välillä
- Tiekartan toteutuksella voidaan saavuttaa 100 000 - 150 000 kg vuosittainen vähennys fosforipäästöissä
- Tiekartan toteutukseen vuosille 2023-2027 tulee varata vähintään 100 milj. euroa
- Tiekartan toteutusta edistetään ensisijaisesti aktiivisen hanketoiminnan kautta
  - Hankkeisiin saatavissa rahoitusta useista eri rahoituskanavista
  - Hanketoiminnan avulla voidaan aktivoida myös peltotoimenpiteiden toteutukseen
  - Hankkeissa tärkeää on huomioida maatalouden vesiensuojelu osana alueen elinkeinotoimintaa

Ministeriöiden rahoituslähteitä, joista rahoitusta suuntautuu Saaristomeren alueelle Saaristomeri-ohjelman tavoitteita edistäviin hankkeisiin ja toimenpiteisiin alueen oman aktiviteetin mukaisesti





Kiitos!



Kuva: Airi Kulmala